

INFORMATIONSFLODESSTYRNING

Innehåll

1. INLEDNING.....	1
2. INFORMATIONSFLODESSTYRNING.....	2
3. ANALYS.....	3
4. SLUTSATSER OCH SAMMANFATTNING.....	4
Referenser.....	4

1. INLEDNING

1.1 Bakgrund

Informationen flödar i dagens samhälle. Möjligheten att producera och sprida mer och mer information ökar konstant. Man märker det allt mer ökande informationsflödet dagligen inte minst vid denna kurs (LSK 97/98) där man erhåller mängder av information varje timme.

Information är nödvändig men måste presenteras så att vi kan tillgodgöra oss den.

Hur skall vi människor lära oss att sova i denna informationsmängd så att vi tillgodogör oss den information som ökar vår kunskap och den vi behöver för att utföra vårt arbete på ett så optimalt sätt som möjligt?

Finns det metoder idag som kan appliceras på Försvarmaktens ledningssystem, eller behöver vi skapa nya och egna regler?

Försvarmakten vill skapa ett grundsystem, är detta möjligt är en av de frågor man ställer sig.

1.2 Problemställningar

Hur skall informationsflödet styras, regleras i det framtida ledningssystem som skapas i Försvarmakten?

Skall brukaren hämta information från databaser eller skall informationen distribueras till brukaren?

Ska det vara en kombination mellan hämtning och spridning av information?

Skall ledningssystemen vara nivåindelade i den mening att man endast kan hämta information från närmast högre nivå, eller skall informationsflödet vara fritt liknande Internet, en Försvarsmaktens web?

Kan man med det allt mer accelererande informationsflödet tillgodogöra sig all information? Men framför allt tillgodogör man sig den information som är relevant för den uppgift man har och för att fatta ett så bra beslut som möjligt?

Skall det vara centrala databaser där man hämtar information?

Är lokala databaser att föredra?

En mix av central- och lokal- databas är det den optimala lösningen?

Vem skall ha rätt att uppdatera databasen?

Vet vi att det är relevant och gällande information på databasen?

1.3 Syfte

Avsikten med denna analys är att belysa de problem som uppkommer när informationsflödet är omfattande. Kan staber och ledningsorgan selektera "rätt" information och ej drunkna i ett alltför stort informationsflöde och på så sätt fatta felaktiga beslut. Eller vad värre är fatta viktiga beslut vid fel tillfälle, dvs ofta för sent.

1.4 Metod och avgränsningar

Nedanstående analys bygger på utbildningen i Militära Ledningssystem vid LSK97/98 samt en föreläsning av Karin Axelsson och hennes teorier om Information Resource Management (IRM) och VerksamhetsBaserad Systemstrukturering (VBS). Informationsflödet kommer endast att behandlas generellt och ej beröra nu verkande system.

2. INFORMATIONSFLODESSTYRNING

2.1 Ledningsnivåer

Idag har vi inom Försvarsmakten fem ledningsnivåer. Behövs alla dessa nivåer i en allt mer krympande freds- och krigsorganisation där kraven på att fatta snabba beslut ökar? Detta på grund av de allt snabbare förloppen på stridsfältet samt förmågan att verka över stora områden. Risken är alltför stor med många beslutsnivåer, att tiden för en beslutscykel blir för lång.

2.2 Informationsbehov

För att kunna leda och fatta beslut krävs information. Att leda förband i slutet av 1900-talet kräver mer och mer information som är så nära realtid som möjligt, framför allt på operativ och taktisk nivå. Det sker en omfattande rapportering på alla nivåer, vilken skall ligga till grund för beslutsfattningen.

2.3 Informationsflöde

Informationsflödet har mångdubblats de senaste åren, vilket har många orsaker. De flesta stabsmedlemmar i försvarets olika staber har tillgång till eget datastöd och egen datakommunikation. Möjligheten att överföra stora mängder information på kort tid har ökat.

Att begära och få uppgifter från moderna ledningssystem kan göras av enskilda stabsmedlemmar direkt. Detta ställer stora krav på informationen avseende:

1. Tillförlitlighet - hur vet jag att informationen är sann.

2. Tillgänglighet - hur får jag tag på informationen och vilka källor finns att tillgå.
3. Relevans - vem har nytta av informationen och till vilket syfte.
4. Diagnostisitet - representerar informationen det jag vill veta. (Worm 1998)

3. ANALYS

3.1 Informationshämtning

Det finns olika sätt att hämta information på, man kan göra det från många olika databaser, eller också kan man använda en central databas enligt IRM-modellen.

IRM (Information Resource Management)-strategin med en central databas där man hämtar information, har den fördelen att informationsspridningen minskar och att näten har högre tillgänglighet. Ett problem är att systemen kan bli för generella och ej anpassade för användarna, samt att förändringar i databasstrukturen kan vara svåra att genomföra. Användarna i systemet tar som regel inte något ansvar för systemet. En generell databas gör att det kan vara svårt att söka information och att databasen inte upplevs som ett stöd utan som ett hinder. Detta kan medföra att viljan att använda systemet minskar. Utbildning på systemet är ofta undermålig, vilket gör att endast tekniker behärskar tekniken och att därmed väntetiden för att få information kan bli lång.

3.2 Informationsspridning

Informationsspridning bygger på databaser hos brukarna. Ett exempel är VBS.

Som bygger på autonoma samverkande informationssystem och på verksamhetsbaserade funktioner. Men VBS där alla funktioner har egna databaser medför att man ofta har mycket dubbellagrad information. VBS kan upplevas komplicerad för användarna. Olika funktioner kan ofta ha skilda målsättningar, vilket gör att systemen har svårt att förstå varandra.

Ansvarsfördelningen är en av grundstenarna inom VBS-strategin. Problemet med att få verksamhetsansvariga att ta ansvar för systemet kan medföra att konstruktörerna tvingas ta ansvar för systemet. Detta beror oftast på dålig kunskap och låg utbildningsnivå. Systemfrågor och strategiska beslut fattas ofta av mellannivån på grund av att den strategiska nivån ovlja att ta ansvar för systemet. En annan svårighet är att systemen utvecklas med låg användarmedverkan, vilket gör att förankringen hos användarna är låg och viljan att ta ansvar är liten.

3.3 Informationsflöde

Kapaciteten att överföra information på näten kommer alltid att vara tillräcklig, men kommer kapaciteten att ta emot och tillgodogöra sig informationen att vara tillräcklig. Hur skall man selektera viktig information från "brus"? Risken är stor att vi fastnar i detaljinformation och inte gör rätt saker och fattar riktiga beslut. Stabsmedlemmen blir alltför fascinerad av tekniken och applikationerna i stället för innehållet i informationen.

4. SLUTSATSER OCH SAMMANFATTNING

4.1 Slutsatser

Slutsatserna blir att informationsflödet måste begränsas, så att inte staber drunknar i ett flöde av information. Relevant information för att fatta "rätt beslut i rätt tid" måste säkerställas.

Möjligheten att sprida information måste begränsas. Dom flesta människor har ju den uppfattningen att den information man själv har är den viktigaste, men frågan är om den är viktig för Försvarmakten just för tillfället och för att fatta ett riktigt beslut i rätt tid.

4.2 Förslag till förändring.

Följande åtgärder kan vidtas:

- Reducera antalet beslutsnivåer i försvaret till tre (enligt ROLF-projektet 1997). Med en starkt reducerad försvarsmakt har vi inte råd att behålla eller som vissa föreslår utöka vår ledningsorganisation. Vi behöver en central ledning (Högkvarteret), nivå 1. De olika försvarsgrenarna behöver ledas (AL, ML och FVL), nivå 2. Nivå 3 är fältförbanden dvs brigader, regementen, flottiljer och divisioner.
- Ett fåtal databaser för nivå ett som administreras och styrs av den centrala ledningen.
- Nivå två och tre arbetar mer efter VBS-strukturen dvs man har funktionsdatabaser som styrs och leds av funktionsansvariga.
- En noggrant reglerad behörighet att uppdatera databaserna är nödvändig för att databaserna skall vara trovärdiga och därmed till nytta för beslutsfattarna.
- Informationssökning i alla databaser skall vara fri och så enkel som möjlig för användarna.
- Användarna av databaserna måste ta större ansvar vid utformningen av programmen för att göra applikationerna enkla och snabba för brukarna.
- Utbildning på systemen måste ges större prioritet än för närvarande, detta för att få ut större effekt och öka snabbheten i systemen.
- Informationsflödet måste mätas i kvalitet och inte i kvantitet (antal sidor). Personer med möjlighet och rättighet att uppdatera databasen måste utbildas i konsten att presentera information på ett konkret och lättfattligt sätt.

4.3 Sammanfattning

Uppsatsen handlar om det allt mer ökande informationsflödet med dagens informations- och kommunikationssystem. Antalet beslutsnivåer bör reduceras för att minska informationsflödet. Utbildning av stabspersonal i uppdatering av databaser måste utökas och förbättras för att effekten på våra informationssystem skall bli högre.

Referenser:

Karin Axelsson (1996): Strukturering av informationssystem och verksamheter. Universitetet och Tekniska Högskolan, Linköping.

FHS
LSK 97/98
Lage Andersson

EXAMENSRAPPORT
MILITÄRA LEDNINGSSYSTEM
December 1997

Projekt ROLF (1997): Slutrapport fas 1 Rörig Operativ LedningsFunktion år 2010.
Försvarshögskolan Stockholm.

Arne Worm (1998): Personlig kontakt 1998-02-17.